

Rekenhof

Rekeningenboek over 2011

Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement
Brussel, oktober 2012

het voor 2010 nog altijd de rapporteringstabel *vaststaande toekomstige verplichtingen en verbintenissen* niet invullen. Ten slotte heeft de regeringsafgevaardigde van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting over de jaarrekening 2010 geen advies meegeedeeld aan de VLM.

- De VMW heeft blijkens haar uitvoeringsrekening 2010 de begroting weinig zorgvuldig opgemaakt en onvoldoende toegelicht, wat voor verscheidene belangrijke afwijkingen tussen begrote bedragen en realisaties heeft gezorgd. Zij liet geen gewijzigde begroting goedkeuren. Zoals in vorige boekjaren, was ook in 2010 het overgedragen begrotingssaldo 2010 niet correct door vergissingen bij de manuele opstelling van de uitvoeringsrekening en het uitblijven van correcties voor foutieve aanrekeningen in voorgaande boekjaren. De minister meldde op 26 juli 2011 dat de VMW het begrotingssaldo 2010 heeft herbepaald in functie van een correcte afsluiting 2011. De WMW heeft ten slotte op 25 februari 2011 gewijzigde waarderingsregels goedgekeurd. Zij heeft in dit verband de goedkeuring van de minister van Financiën en Begroting gevraagd voor van het VOI-boekhoudbesluit afwijkende afschrijvingspercentages, waarop de minister echter nog niet heeft geantwoord. Zij bekwam evenmin een advies van de afgevaardigde regeringscommissaris van de minister van Financiën en Begroting over de jaarrekening 2010.

13.3 DAB Minafonds: uitgaven van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie

13.3.1 Inleiding

De decreetgever richtte het Minafonds²⁷⁴ in 1991 op²⁷⁵ als een gewestdienst met afzonderlijk beheer (DAB) om de uitgaven te financieren voor het beleid van het Vlaams Gewest inzake preventie, bescherming, administratie, beheer en sanering van het leefmilieu, inclusief de watervoorziening, het natuurbehoud en de bos- en groenvoorziening. De Vlaamse Regering beheert de DAB, stelt hem werkingsmiddelen ter beschikking en regelde het financieel en materieel beheer van het fonds²⁷⁶. Naar aanleiding van zijn controle op de rekeningen 2011 van de DAB Minafonds heeft het Rekenhof de uitgaven onderzocht die het fonds deed voor het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE), dat instaat voor de algemene beleidsvoorbereiding en -ondersteuning inzake preventie en beheer en voor de milieufinanciering via de subsidiëring van de betrokken actoren. Het onderzoek steunt op een selectie van gecontroleerde LNE-uitgaven voor de DAB Minafonds.

De Minafondsbegroting en het jaarverslag delen de ontvangsten en uitgaven in zes entiteiten in, waaronder de entiteit departement LNE²⁷⁷. De LNE-uitgaven voor de DAB Minafonds vinden plaats overeenkomstig de administratieve organisatie en de interne controle van het departement LNE en volgen het goedkeuringsproces van de departementale uitgaven. Het departement stelt voor elke vastlegging of ordonnancering een dossier op en staat ook in voor de dossiercontrole en de registratie in Orafin 2010, op grond van een geïnformatiseerde goedkeuringsprocedure.

²⁷⁴ Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur.

²⁷⁵ Decreet van 23 januari 1991 tot oprichting van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur als Gewestdienst met afzonderlijk beheer

²⁷⁶ In een besluit van 24 juli 1991. Sinds 2008 hanteert het fonds een nieuwe werkwijze bij de voorlegging van zijn rekening, waaraan het bovengenoemde besluit nog niet is aangepast. Het Rekenhof heeft dat opgemerkt in zijn brieven over de rekeningen 2008, 2009, 2010 en 2011. Inmiddels werd het besluit aangepast, zodat de paragrafen, artikelen en hoofdstukken, die met de inwerkingtreding van het Rekendecreet van 8 juli 2011, waaraan de DAB Minafonds vanaf 1 januari 2012 is onderworpen, worden opgeheven (BVR 2012 0106 DOC.0501/2).

²⁷⁷ De uitvoeringsrekening van de begroting die het fonds aan het Rekenhof heeft voorgelegd, volgt deze onderverdeling niet, maar rapporteert per basisallocatie.

De onderstaande tabel overziet voor de jaren 2009 tot 2011 telkens de totale uitgaven van de DAB Minafonds voor het departement LNE (vastleggingen en ordonnanceringen) en de uitgaven na eliminatie van de werkingstoelagen aan de drinkwatermaatschappijen²⁷⁸ (DWN) en de overdrachten aan de Vlaamse openbare rechtspersonen (VOR). Het Rekenhof heeft de werkingstoelagen aan de drinkwatermaatschappijen immers niet in het onderhavige onderzoek betrokken omdat het er recent al een uitgebreid onderzoek heeft aan gewijd²⁷⁹. De overdrachten aan de Vlaamse openbare rechtspersonen controleert het bovendien bij de instellingen zelf.

	<i>(In duizenden euro)</i>	
	Vastleggingen	Ordonnanceringen
Totaal 2009	48.128	42.482
Exclusief DWM en VOR	41.655	39.952
Totaal 2010	162.273	154.817
Exclusief DWM en VOR	42.143	37.621
Totaal 2011	195.183	200.639
Exclusief DWM en VOR	38.275	44.355

Zonder de werkingstoelage aan de drinkwatermaatschappijen, die door hun hoge en variabele bedragen²⁸⁰ een vertekend beeld geven van de onderscheiden uitgaven van de DAB Minafonds, vertegenwoordigden de uitgaven voor het departement LNE in de periode 2009-2011 ongeveer 20% van de totale Minafondsuitgaven. De geordnanceerde uitgaven 2011 die het voorwerp waren van het onderhavige onderzoek (44,4 miljoen euro), betroffen 22 begrotingsartikelen en bevatten werkingskosten, subsidies en investeringen.

13.3.2 Werkingskosten en investeringen

Op een totaal van vijftien door het Rekenhof opgevraagde dossiers voor werkingskosten en investeringen kon het departement LNE er één niet vinden. Een ander dossier bleek een subsidie te betreffen²⁸¹. In verschillende dossiers traden ook andere entiteiten als opdrachtgevend bestuur op²⁸². De samenwerking op diverse vlakken tussen het departement en die andere entiteiten kwam de transparantie van de dossiers niet altijd ten goede.

Het dossieronderzoek leidde in het bijzonder tot een aantal opmerkingen over de gunning of uitvoering van overheidsopdrachten door of onder het toezicht van het departement:

- Op essentiële documenten zoals borgtochtstellingen, facturen en schuldvorderingen of overeenkomsten ontbrak vaak een datumvermelding, zodat respectievelijk de tijdige voorlegging, de berekening en invordering van verwijlinteressen of de tijdige opstelling van de overeenkomsten, oncontroleerbaar waren.

Vaak ontbraken in de dossiers essentiële documenten bij de uitvoering van de opdracht of de facturatie van de prestaties, zoals een schriftelijke weerslag van met de opdrachtnemer gemaakte afspraken²⁸³, een proces-verbaal van aanvaarding van de prestaties bij de beta-

²⁷⁸ Basisallocatie LBC LCo44 4351 (LNE DAB Minafonds - Algemene bijdragen - Aan overige lokale overheden - Openbare waterdistributienetwerken).

²⁷⁹ Stuk 37-A (2010-2011) nr.1 Verslag van het Rekenhof over het economisch toezicht van de Vlaamse Milieumaatschappij op de financiering van de waterzuivering.

²⁸⁰ De ordonnanceringen op de basisallocatie LBC LCo44 4351 (LNE DAB Minafonds - Algemene bijdragen - Aan overige lokale overheden - Openbare waterdistributienetwerken) bedroegen voor de jaren 2009, 2010 en 2011 respectievelijk 0 euro, 113,1 miljoen euro en 151,5 miljoen euro.

²⁸¹ De vaststellingen bij dat dossier staan dan ook onder punt 13.3.3.

²⁸² Behorende tot het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie, het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken of de federale overheid.

²⁸³ Bv. over het afzien van het recht op verwijlinteressen en het afzien van een aanvraag tot schadevergoeding wegens diverse onderbrekingsbevelen.

ling van een tussentijdse facturatie, een tussentijds eerste rapport op grond waarvan de eerste schijf kon worden betaald, een proces-verbaal van oplevering van het tussentijdse rapport, een factuur van de eerste schijf²⁸⁴ of een gemotiveerde gunningsbeslissing.

Dat zou in de toekomst moeten verbeteren doordat het departement sinds 1 januari 2012 een nieuw postregistratiesysteem in werking heeft gesteld dat inkomende post uniform behandelt en doordat het voortaan de modellen van de afdeling Bestuurszaken zou gebruiken, waaronder een afzonderlijke informatiebrief met de gunningsbeslissing aan de inschrijvers.

- Bij aanvang van de gunningsprocedure moet de gedelegeerde ambtenaar de voorgestelde procedure, een raming en een ontwerpbestek of publicatiebericht goedkeuren. In enkele dossiers volgde het departement deze werkwijze echter niet²⁸⁵.
- Bij enkele opdrachtbestekken werd bij de opmaak of bij de uitvoering afgeweken van belangrijke gunnings- en uitvoeringsvoorwaarden. Zo wijzigde de leidend ambtenaar in een dossier de betalingsvoorwaarden met een addendum, zonder mandaat daarvoor. Dat bracht de gelijke behandeling van de inschrijvers in het gedrang. In een ander bestek van een openbare aanbesteding van werken werd een verkeerde invulling gegeven aan de begrippen voorlopige- en definitieve oplevering en ontbrak de verplichte prijsherzieningsformule.
- In één dossier voor een aanneming van diensten werd de Europese bekendmakingsverplichting niet nageleefd, ook al overschreed de samengevoegde waarde van de percelen de drempel voor Europese publicatie²⁸⁶. De procedure werd daardoor substantieel onregelmatig.
- De weging in een gunningsverslag van een dienstenopdracht week substantieel af van de gunningscriteria in het bestek, waardoor een objectief onderzoek van de offertes niet meer was gewaarborgd.
- De indiener van een onduidelijk ondertekende offerte werd niet geweerd en zelfs geselecteerd.
- Een geselecteerde aannemer had in zijn offerte eenheidsprijzen gewijzigd zonder parafering of ondertekening, wat in regel tot nietigheid van de offerte had moeten leiden. Ook werd het aanvangsbevel laattijdig gegeven en werden de werken vrijwel onmiddellijk geschorst, met het risico op schade- of verbrekingseisen vanwege de opdrachtnemer.
- Het departement gunde in een bijakte belangrijke wijzigingen aan een aannemer die de oorspronkelijke opdracht van een ander bestuur ontving. Aangezien het oorspronkelijke werk al voorkwam in de eerste overeenkomst, ging het niet om een aanvullend werk, maar om een verrekening door opdrachtwijziging. Dat kan alleen het opdrachtgevende bestuur bevelen.
- Het departement motiveerde de afwijking, op vraag van de aannemer, van borgtochtstelling met het argument van een geoorloofde onderhandelingsprocedure. Deze verantwoording volstaat niet. In een ander dossier verviel de borgtocht nog voor het einde van de opdracht. In een ander dossier rekende het departement een aanzienlijke boete voor laattijdige borgtochtstelling niet aan.
- Het departement LNE heeft ten slotte verscheidene dossiers laattijdig betaald. In de onderzochte dossiers betaalde het daarvoor echter meestal geen verwijlntresten.

²⁸⁴ In één dossier zou het proces-verbaal van oplevering tijdig opgesteld geweest zijn, maar heeft de dossierbeheerder het drie maand na de dag van de vaststelling van de afwerking van de opdracht opnieuw afgedrukt, ondertekend en gedateerd aangezien men niet meer beschikte over het origineel of een kopie.

²⁸⁵ Bv. een waardering of een bestek werden niet ter goedkeuring voorgelegd of de verantwoording, omschrijving, gunningsprocedure én gekozen inschrijver werden in één nota aan de gedelegeerde ambtenaar voorgelegd.

²⁸⁶ De gewijzigde uiterste indieningsdatum van de offertes werd evenmin gepubliceerd.

13.3.3 Subsidies

In de subsidiebesluiten²⁸⁷ van het departement LNE zijn er sommige modaliteiten niet systematisch opgenomen, zoals de voorlegging van een schuldvordering of betalingsaanvraag. Zij vertonen soms ook formele fouten, zoals verwijzingen naar een verkeerde basisallocatie of geen verwijzing naar een ministerieel uitvoeringsbesluit.

De subsidiebesluiten voor de subsidiëring van erkende milieu- en natuurverenigingen en streekverenigingen verwijzen naar een decreet uit 1991 en uitvoeringsbesluiten uit 2003 en 2004²⁸⁸, die niet meer zijn aangepast aan gewijzigde omstandigheden, voor een aantal bepalingen niet meer werkbaar zijn, onvoldoende expliciet of onvolledig zijn en waarin essentiële bepalingen ontbreken.

Het dossieronderzoek van de subsidies aan de erkende milieu- en natuurverenigingen leidde tot de onderstaande vaststellingen:

- Het departement kende in 2011 kwartaalvoorschotten toe voor het werkingsjaar 2010, dus één jaar na de feiten.
- In twee geselecteerde dossiers stelde het departement de subsidievoorschotten voor het werkingsjaar 2010 vast op grond van de subsidiebedragen 2008 of 2007, in plaats van 2009, waarvan het bedrag nog niet bekend was²⁸⁹.
- Het departement LNE diende voor de subsidiëtoekenning meermaals ontbrekende verantwoordingsstukken op te vragen of ontvangen berekeningen te corrigeren²⁹⁰.
- De natuur- en milieuverenigingen verstrekken financiële informatie van een uiteenlopende kwaliteit. De departementale controle daarop is vrij summier en wordt bemoeilijkt doordat de Vlaamse overheid geen gestandaardiseerde, uniforme financiële rapportering oplegde.
- Het departement ordonnanceert systematisch laattijdig, waardoor subsidiebedragen van voorschotten en afrekeningen²⁹¹ dan niet aan het correcte begrotingsjaar worden aangerekend.

Een geselecteerd dossier met subsidiebetalingen aan een erkende natuur- en milieuvereniging voor bij haar aangesloten streekverenigingen²⁹², gaf aanleiding tot de volgende opmerkingen:

- Twee streekverenigingen ontvingen de minimumsubsidie van 500 euro, hoewel hun subsidieerbare werkingskosten minder bedroegen²⁹³. Het departement had de onvoldoende verantwoorde werkingskosten moeten terugvorderen²⁹⁴.

²⁸⁷ Meestal een besluit van de minister van Leefmilieu of een overeenkomst tussen de Vlaamse Overheid, vertegenwoordigd door de minister van Leefmilieu en de gesubsidieerde.

²⁸⁸ Decreet van 29 april 1991 tot vaststelling van de algemene regelen inzake de erkenning en subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen; besluit van de Vlaamse Regering van 10 oktober 2003 tot vaststelling van de bijzondere regelen inzake de erkenning en de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen en ministerieel besluit van 24 maart 2004 houdende uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 oktober 2003.

²⁸⁹ Voor 2007 weliswaar na een indexering voor de personeelskosten.

²⁹⁰ Vooral de berekeningen van de gesubsidieerde personeelskosten zijn omslachtig. De vereniging ontvangt de subsidieberekening voorafgaand aan het subsidiebesluit. In één dossier geschiedde dat pas achteraf.

²⁹¹ Dat blijkt ook uit een onderzoek van de ordonnanceringen in 2011. Sommige subsidiebesluiten van december 2010 of later hadden betrekking op saldobetalingen van subsidies voor 2008 en 2009 (of soms zelfs vroeger).

²⁹² In dit subsidiedossier aan 6 streekverenigingen. In totaal zijn er ca. 300 gesubsidieerde aangesloten streekverenigingen.

²⁹³ De maximumsubsidie bedraagt 50% van de totale werkingskosten, met een minimum van 500 euro en een maximum van 1.000 euro. De subsidiëringen aan de streekverenigingen zijn, conform het uitvoeringsbesluit van 2003, niet geïndexeerd (in tegenstelling tot de overige subsidiëringen). Een dergelijke subsidiëtoekenning leidt er overigens toe dat het subsidiebedrag toeneemt naarmate meer subsidies van andere overheden worden ontvangen.

²⁹⁴ Gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, artikel 55 en 57.

- Voor verscheidene streekverenigingen moest het departement bijkomende of ondertekende documenten opvragen, waardoor de administratieve afhandeling en de betaling pas in december 2010 en in 2011 plaatsvonden.
- Slechts de helft van de streekverenigingen gebruikte de rapporteringsmodellen voor het financieel verslag 2009 en de begroting 2010 uit de bijlagen bij het ministerieel uitvoeringsbesluit²⁹⁵. Sommige van die rapporteringen bevatten dan ook weinig details en ontoereikende of onwaarschijnlijke informatie.

De controle van de subsidiedossiers in het kader van de samenwerkingsovereenkomsten met de provincies en met de gemeenten²⁹⁶ gaf geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen, behalve dat een betaling aan een gemeente pas in januari 2011 plaatsvond doordat het ordonanceringskrediet in 2010 ontoereikend was.

Hoewel de uitbetaling van een aantal geselecteerde subsidies was onderworpen aan de voorlegging van een goedgekeurd verslag, was er bij de subsidiebetaling geen formele goedkeuring en was een tussentijds verslag pas na de voorziene datum opgesteld.

Bij de laatste betaling in een subsidiedossier vroeg het departement de resterende kredietvastlegging te annuleren. Dat geschiedde echter maar 15 maanden later, in april 2012. In een ander subsidiedossier met een kredietrest bleef de annuleringsaanvraag en derhalve de annulering na de saldobetaling uit. Het Rekenhof heeft al bij zijn controles op de uitvoeringsrekeningen 2010 en 2011 van de DAB Minafonds opgemerkt dat onvoldoende kredietvastleggingen worden geannuleerd²⁹⁷.

Ten slotte bevatten de subsidievoorwaarden in de meeste subsidiedossiers controlemogelijkheden op de subsidieaanwending en -verantwoording²⁹⁸ (controle ter plaatse, de vermelding van betoelaging door de Vlaamse overheid, ...), die de administratie of de interne controle van het departement LNE niet systematisch uitvoeren of opvolgen²⁹⁹. Ook op de subsidiëring door andere overheidsinstanties is er weinig of geen controle, omdat die niet kan worden achterhaald met de verstrekte financiële en andere informatie of waarvoor meestal een 'verklaring op eer' volstaat.

13.3.4 Boekhoudkundige registratie

De DAB Minafonds rapporteert zijn uitgaven alleen in de uitvoeringsrekening van zijn begroting. Het fonds neemt de uitgaven daarin op per basisallocatie, volgens de uitgavenbegroting. Het financieel boekhoudsysteem Orafin 2010 bevat ook uitgavenregistraties in bedrijfseconomische rekeningen, en, voor de investeringen, de module van de vaste activa.

²⁹⁵ Decreet van 29 april 1991 tot vaststelling van de algemene regelen inzake de erkenning en subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen; besluit van de Vlaamse Regering van 10 oktober 2003 tot vaststelling van de bijzondere regelen inzake de erkenning en de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen en ministerieel besluit van 24 maart 2004 houdende uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 oktober 2003.

²⁹⁶ De selectie bevatte zowel subsidiedossiers voor het basis- en het onderscheidingsniveau, als projecten (thematische, groendaken en Minawerkers). In zijn onderzoek van de *Gemeentelijke samenwerkingsovereenkomsten – Naar een duurzaam Vlaams milieubeleid over energie* ging het Rekenhof na of de samenwerkingsovereenkomsten de gemeenten hebben gestimuleerd in de richting die het beleid wenst, in het bijzonder op het vlak van energie (energie is één van de tien thema's waaruit de gemeente kan kiezen voor het behalen van het onderscheidingsniveau en voor projecten). Het verslag zal aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

²⁹⁷ In 2011 waren er 1,1 miljoen euro annuleringen op een totaal van over te dragen verbintenissen van 1.003,4 miljoen euro. Voor de uitgaven van het departement LNE ging het respectievelijk om 0,2 en 90,9 miljoen euro. Voor de subsidies in het kader van de samenwerkingsovereenkomsten met provincies en gemeenten bedroegen de over te dragen verbintenissen 50,9 miljoen euro, terwijl de helft had volstaan.

²⁹⁸ Voor de dossiers die de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) beheert, stelt zich het bijkomende probleem dat het departement LNE over de uitgevoerde controles geen feedback ontvangt.

²⁹⁹ Bovendien heeft niet-naleving ervan door de gesubsidieerde doorgaans geen financiële gevolgen.

Wat de boekingen op de budgettaire en bedrijfseconomische rekeningen betreft, merkte het Rekenhof op dat het departement een kredietvastlegging voor een subsidie en de eraan gekoppelde ordonnancerings boekte op een ESR-code en rekening bestemd voor werkingskosten. Het rekende subsidies voor investeringen soms als werkingsubsidies aan en boekte verscheidene subsidies bedrijfseconomisch op een wachtrekening die niet is gedefinieerd in het boekhoudplan.

Het departement neemt alle aankopen die het registreerde als investering op bij de vaste activa in de bedrijfseconomische rekeningen. Door de verschillende vormen van samenwerking met de andere entiteiten (zie punt 2) boekte het de activa in enkele dossiers op verschillende beleidsdomeinen. In één ervan gebruikte het diverse, soms foutieve, categorieën voor eenzelfde investering.

In één dossier beschouwde het departement transfers aan de nv De Scheepvaart³⁰⁰ als eigen investeringen, terwijl het ging om kapitaaloverdrachten voor werken in onroerende staat. Aangezien de nv de werken uitbesteedde aan een derde, die facturen opstelde met toepassing van het systeem van *btw medecontractant*, volbracht de nv De Scheepvaart al de btw-verplichtingen. De nv vorderde de kosten echter terug met eigen verkoopfacturen, mét btw. Zo werd de btw dubbel in rekening gebracht. Een bijkomende implicatie was de opname van dezelfde investering zowel in het vast actief van de nv De Scheepvaart als in het actief van het departement LNE. Het departement bevestigde deze vaststellingen en merkte op dat het ondertussen de volgende afspraken heeft gemaakt: de nv De Scheepvaart zal de investeringen activeren en de DAB Minafonds zal de onterecht geactiveerde investeringen afboeken. Het departement zal de transfers voortaan beschouwen als een projectfinanciering of kapitaalsubsidie en die bij de vastlegging ESR-matig correct aanrekenen. Ten slotte zal de nv De Scheepvaart in de toekomst schuldvorderingen indienen zonder btw.

13.3.5 Conclusies

Het departement LNE past de wetgeving op de overheidsopdrachten op diverse vlakken niet altijd strikt toe en heeft onvoldoende oog voor het belang van een datumvermelding op essentiële documenten. Uit de dossiersamenstelling blijkt onvoldoende aandacht voor het administratief beheer van de dossiers en een schriftelijke weerslag van gemaakte afspraken. De uitgavendossiers kennen soms ook lange doorlooptijden, wat kan leiden tot een betalingsachterstand en verwijlintresten.

Het onderzoek van de subsidiëring aan de erkende natuur- en milieuverenigingen wees uit dat de betrokken regelgeving achterhaald is. Voor de subsidiëring aan de streekverenigingen in het bijzonder staan de administratieve lasten niet in verhouding tot de gesubsidieerde bedragen. Het departement LNE benut bovendien niet systematisch de controlemogelijkheden waarin de subsidievoorwaarden voorzien. Door de laattijdige dossierafhandeling of ontoereikende kredieten schuift het departement ook soms ordonnancerings door naar het volgende jaar, in strijd met het begrotingsprincipe van de annaliteit.

De registratie van de vaste activa in de budgettaire en bedrijfseconomische rekeningen geschiedt ten slotte onzorgvuldig.

³⁰⁰ Aanleg van fauna uitstapplaatsen langs het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten - openbare aanbesteding door de nv De Scheepvaart.

13.3.6 Aanbevelingen

- Het departement LNE dient in de interne controleprocedures bijkomende maatregelen in te bouwen die de naleving van de wetgeving op de overheidsopdrachten garanderen.
- Het decreet en de uitvoeringsbesluiten inzake de subsidiëring aan de erkende natuur- en milieuverenigingen vergen een grondige herziening.
- Het departement LNE moet maatregelen treffen om de doorlooptijd van sommige subsidiedossiers in te korten en de controle op de naleving van de subsidievoorwaarden te bewerkstelligen.
- De procedures en daarmee samenhangende problemen inzake de boekhoudkundige registratie en inventarisatie van vaste activa dienen grondig herzien te worden.
- De begrotingsaanrekeningen moeten zorgvuldig en tijdig plaatsvinden.

13.4 Energiefonds: systeemgericht onderzoek van de belangrijkste ontvangsten- en uitgavenprocessen

13.4.1 Inleiding

Het Energiefonds is een organiek begrotingsfonds dat initieel is opgericht door het elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000 en is hernomen in het huidige energiedecreet³⁰¹. De middelen van dit begrotingsfonds zijn bestemd voor de financiering van openbaredienstverplichtingen inzake energie en het beleid inzake sociale energie, rationeel energiegebruik, warmtekrachtkoppeling, hernieuwbare energiebronnen en de flexibele mechanismen van het Protocol van Kyoto³⁰². Het Vlaams Energieagentschap (VEA) beheert de middelen van het Energiefonds. De belangrijkste inkomstenbron van dit begrotingsfonds zijn de opbrengsten uit administratieve boeten, die het langs het energiedecreet kreeg toegewezen. Het betreft administratieve boeten opgelegd door de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), het VEA en het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE).

Het Rekenhof heeft een aantal subsidieprocessen van het Energiefonds onderzocht, alsook één ontvangstenproces. Met dat onderzoek wilde het nagaan in welke mate het agentschap de organisatie van de onderzochte processen beheerst. Het onderzoek hield onder meer de controle van een beperkt aantal financiële en handavingsdossiers in.

13.4.2 Budgettaire aspecten

De onderstaande tabel overziet de geraamde en gerealiseerde ontvangsten en uitgaven 2010-2012 van het Energiefonds.³⁰³

(In euro)

	Begroting 2010	Uitvoering 2010	Begroting 2011	Uitvoering 2011	Begroting 2012
Uitgaven Energiefonds (1LE400)	17.000.000	15.219.190	16.900.000	13.668.029	14.420.000
Subsidies sociale verhuurkantoren	-	2.295.353	-	3.561.708	-
Subsidies onderwijs	-	1.640.567	-	710.081	-
Subsidies sociale huisvesting	-	2.110.585	-	1.806.272	-

³⁰¹ Decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid.

³⁰² Over dit laatste beleidspunt heeft het Rekenhof in 2011 met zijn verslag *De inzet van flexibiliteitsmechanismen in het Vlaams klimaatbeleid* gerapporteerd aan het Vlaams Parlement (stuk 37-B (2011-2012) – Nr. 1).

³⁰³ 2.750 euro wegens het niet indienen van een startverklaring, 69.140 euro wegens het niet indienen van een EPB-aangifte, 759.970 euro wegens het niet voldoen aan de EPB-eisen en 14.432 euro wegens een niet waarheidsgetrouwe rapportering.